การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

Participation of Parents in Organising Activities for The Development of Students With Disabilities : Case Study of The Saraburi Special Education Center

ฉัตรชัย ดีพิมาย[1]* ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์[2]

Chatchai Deepimay [1]* Ntapat worapongpat [2]

[1] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี I Faculty of Education Bangkok Thonburi University

[2] ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

And Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education

*Corresponding author e-mail: 6433100175@bkkthon.ac.th

(Received: 13 August 2023, Revised: 14 November 2023, Accepted: 23 November 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี (2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 คน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Sampling Random) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ 2)

ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง โรงเรียนควรมีการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มากขึ้น การสื่อสารควรมีลักษณะเฉพาะเพื่อความรวดเร็ว สะดวก ควรมีการจัดประชุม ฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจร่วมกัน โรงเรียนควรจะจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบและมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ,ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ABSTRACT

The objectives of this research are (1) to study the participation of parents in organizing development activities for students with disabilities; A case study of the Saraburi Provincial Special Education Center (2) to study parents' suggestions regarding guidelines for developing parental participation in the development of students with disabilities. Case study of Saraburi Provincial Special Education Center The research format is survey research. The group of informants consisted of parents of students with disabilities who were studying at the preparatory level. Saraburi Provincial Special Education Center, 306 people. The sample group consisted of parents of students with disabilities who are currently studying at the preparatory level. Special Education Center Saraburi Province, 13 people, were obtained from purposive selection using the Taro Yamane formula at an error level of 0.05, which came from random sampling (Sampling Random) as the tool used to collect data. The researcher analyzed the data using a statistical computer program. The data obtained from the questionnaire and interview were then analyzed using descriptive statistics consisting of mean and standard deviation. The research results found that: 1) Participation of parents in organizing activities for the development of students with disabilities Case study of Saraburi Provincial Special Education Center The overall picture is at a high level. Arranged in descending order: learning at home Volunteer side Aspects of parenting as parents Cooperation with the community Communication and decision making, respectively; 2) Suggestions from parents Schools should communicate with parents. parents give more Communication should have specific characteristics for speed and convenience. There should be meetings and training to lead to the development of mutual knowledge and

understanding. Schools should organize teacher training activities. School personnel are informed and have an understanding of school policies.

Keywords: parental participation, development activities for students with disabilities, special education center

บทนำ

ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้พัฒนาการของเด็กได้รับการส่งเสริมด้านศักยภาพของเด็กนั้นผู้ที่มีส่วนร่วมอันได้แก่ ผู้ปกครอง ครู นักวิชาการ เป็นต้น จะต้องคำนึงถึงหลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการมุ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังที่สมาคมการปฐมวัยศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (สุพรรณี จันทร์งาม, ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคล, 2565) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือการจัดกิจกรรมเพื่อร่วมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดให้เหมาะกับการพัฒนาการเด็ก กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับอายุของเด็กและต้องมีความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ขณะเดียวกันต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคนได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กทั้งในส่วนของบ้าน โรงเรียนและชุมชน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (ประทุม พรน้อยทู, กุลชลี จงเจริญ, 2562) ได้เสนอแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า ควรเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ในลักษณะของบูรณาการพัฒนาการ มีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความสนใจและความสามารถของเด็กอยู่เสมอ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เด็กกับเพื่อนและเด็กกับอุปกรณ์ของเล่น กิจกรรมการเรียนรู้และอุปกรณ์ควรมีลักษณะเป็นรูปธรรมเป็นของจริงสอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของเด็กที่มีความหลากหลายและความยากง่ายและลักษณะการเล่นอย่างสมดุล ในขณะเล่นควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกตัดสินใจด้วยตนเองโดยมีครูคอยช่วยหรือกระตุ้น กิจกรรมที่เด็กได้ทำในแต่ละวันควรมีทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกิจกรรมที่ทำอย่างสงบและเด็กทุกคนทุกระดับอายุควรมีโอกาสได้ทำกิจกรรมกลางแจ้ง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ ทั้งนี้เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ในโรงเรียนจะได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันอาจจะมีผลต่อพัฒนาการของเด็กในแนวทางบวก ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของผู้ปกครองถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นนอกจากผู้ปกครองจะต้องสนับสนุนความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานตนเองแล้วยังต้องมีบทบาทสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ

ให้กับเด็ก (ศุภวรรณ ศุภษร, นเรศ ขันธะรี, 2566) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กไว้ว่า มีอยู่ 6 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) การสื่อสาร (Communication) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learming at home) การตัดสินใจ (Desion making) และการร่วมมือกับชุมชน (Collaboation with community)

การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ก็เช่นเดียวกันที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนพิการของผู้ปกครอง ปัจจุบันนักเรียนพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี มีจำนวน 306 คน ซึ่งกระจายอยู่ทั่วทั้ง 13 อำเภอ ของจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีความหลากหลายด้านบริบทพื้นที่ ภูมิสังคม อันเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนพิการมีการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกันตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหัวหน้าหน่วยบริการอำเภอ พบว่า ประเด็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในปัจจุบันนี้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา หากย้อนไปเมื่อ 3 ปีที่แล้ว พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอยังมีน้อยมาก จะมีเฉพาะในประเด็นที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีร้องขอ ซึ่งเป็นด้านการบริหารจัดการ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม หรือการสนับสนุนงบประมาณเป็นส่วนใหญ่ สำหรับด้านวิชาการมีส่วนร่วมน้อยมาก จะมีบ้างก็จะเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ในส่วนของหน่วยบริการอำเภอเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือด้านอื่น ๆ น้อยมาก เพราะเกรงว่าเป็นการรบกวนผู้ปกครอง แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไป (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี, https://saraburispecial.ac.th/data_5527) เนื่องจากมีการเน้นย้ำให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ 2545 มาตรา 8 (2) และในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ 2546 จึงทำให้หน่วยบริการส่วนใหญ่มีการดำเนินการและให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการจัดการศึกษามากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกือบทุกด้าน การประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้งก็ให้ผู้ปกครองแสดงความจำนงในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางหน่วยบริการในรูปแบบที่ตนเองถนัด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนพิการ คือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการเปิดโอกาสมากขึ้น ผู้ปกครองมีความสนใจต่อการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี หน่วยบริการ และเป็นพันธกิจที่มีกฎหมายรองรับชัดเจน อย่างไรก็ตามยังคงพบว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการต่อการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สาเหตุที่สำคัญส่วนใหญ่คือ ผู้ปกครองยังไม่เห็นคุณค่าและไม่เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ปกครองยังคิดว่าการพัฒนานักเรียนพิการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอเป็นหน้าที่ของครูไม่ใช่ของตนเอง นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหัวหน้าหน่วยบริการอำเภอ พบว่ายังมีส่วนที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ ได้แก่ ผู้ปกครองมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองยังคงติดกับความเคยชินเดิม การขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การขาดการสื่อสารเชิงข้อมูลในการเคลื่อนไหวนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ ทำให้ผู้ปกครองไม่รับรู้การเข้าร่วมกิจกรรม การบริหารจัดการของผู้ปกครองน่าจะมีภารกิจในการทำงานประจำวัน ปัญหาด้านทัศนคติ ความคิดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ปกครอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนพิการในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอว่ายังคงมีปัญหาบางประการที่ควรได้รับการแก้ปัญหาและหาแนวทางในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ เพื่อที่จะได้รูปแบบและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนพิการร่วมกันอาจจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนพิการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

บทความวิจัยนี้นำเสนอ การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี และการศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษาพิเศษที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินงานบริหารจัดการในการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนพิการในการเตรียมความพร้อม ให้สามารถพัฒนาศักยภาพ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงจากการศึกษาไปสู่การดำเนินชีวิตของนักเรียนพิการทุกประเภท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

2.เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี ของ (ดวงใจ ศิริขวัญ, 2561) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กไว้ว่า มีอยู่ 6 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) การสื่อสาร (Communication) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) การตัดสินใจ (Decision making) และการร่วมมือกับชุมชน (Collaboration with community)

ตัวแปรที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม พัฒนาการนักเรียนพิการ

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง
2. ด้านการสื่อสาร
3. ด้านการอาสาสมัคร
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
5. ด้านการตัดสินใจ
6. ด้านการร่วมมือกับชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่วิจัย คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2565 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 คน โดยกำหนดสัดส่วนเด็กนักเรียน 1 คนเท่ากับผู้ปกครอง 1 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยการเลือกตัวแทนผู้ปกครองจากหน่วยบริการ ทั้ง 13 อำเภอของจังหวัดสระบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิสังคมของผู้ปกครองนักเรียนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการของผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้าน

การเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและด้านการร่วมมือกับชุมชน ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Seale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ใช้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี 2) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 ชุด ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2566 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ โดยอาศัยแนวคิดของ (เจษฎา ภักดี, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และปาริชาติ สุภิมารส, 2564) แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่สัมภาษณ์มาจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เพื่อจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนด และวิเคราะห์เชิงตรรกะ ทำการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ในเรื่องเดียวกันเพื่อหาข้อสรุป แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย

3.83) เมื่อพิจารณารายข้อได้แก่ จัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสมให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล รองลงมาได้แก่ จัดการและดูแลด้านโภชนาการที่เหมาะสมและครบถ้วนให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล ให้ความเอาใจใส่สุขภาพของเด็กในด้านการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและการดูแลเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในความดูแล และให้ความดูแลเอาใจใส่เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องแต่งกายของเด็กให้มีความสะอาดอยู่เสมอ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการติดต่อสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ติดตามข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครองโ รงเรียน และชุมชน และให้ความร่วมมือในการแ จ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กของท่านให้โรงเรียนทราบ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านอาสาสมัคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชน และบุคคลภายนอกที่รู้จัก ทราบและรับรู้ความเคลื่อนไหว รองลงมาได้แก่ อาสาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อโรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตระหนักว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถและความเหมาะสมในการช่วยเหลือดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนทุนทรัพย์แก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10)เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ นำเด็กไปร่วมงานเทศกาลสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นอยู่เสมอ เช่น งานวันเด็ก งานวันลอยกระทง ฯลฯ รองลงมาได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การเล่นกีฬา นำเด็กเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น มุมอ่านหนังสือ และพาเด็กไปเที่ยวเชิงทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเมื่อมีโอกาส ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียนโดย

ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ โอกาสในการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เข้าร่วมการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสในการกำหนด และเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามลำดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการร่วมมือกับชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีส่วนร่วมในการวางแผนกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้การสนับสนุนชุมชนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสเสนอแนวทางกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	อันดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง	3.83	0.57	มาก	3
ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.82	0.62	มาก	4
ด้านอาสาสมัคร	3.98	0.55	มาก	2
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	4.10	0.49	มาก	1
ด้านการตัดสินใจ	3.82	0.57	มาก	4
ด้านการร่วมมือกับชุมชน	3.83	0.64	มาก	3
ภาพรวม	**3.90**	**0.57**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการกรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.90, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ($\overline{X}$ = 4.10,S.D.= 0.49) รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ($\overline{X}$ = 3.98,S.D.= 0.55) ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ($\overline{X}$ = 3.83 ,S.D.= 0.57) ด้านการร่วมมือกับชุมชน ($\overline{X}$

= 3.83, S.D.= 0.64) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\overline{X}$ = 3.82, S.D.= 0.62) และด้านการตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 3.82, S.D.= 0.57)ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

1.ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง พบว่า การดำเนินการอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนดี พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องคอยสอดส่องไม่ให้เด็กประพฤติตนเสียหาย เข้าใจเด็ก เอาใจใส่ในเรื่องการเรียน เป็นกำลังใจให้บุตรหลานในเรื่องการเรียนช่วยชี้แนะเด็ก ให้ดำเนินการชีวิตอย่างถูกต้อง จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสม มีที่ให้ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก นอกจากนี้ก็ไม่ปล่อยปละละเลยในพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุตรหลาน ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กอย่างพอเพียง

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ควรมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเด็กให้โรงเรียนทราบ โดยเปิดช่องการติดต่อลากหลายช่องทาง เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน

3.ด้านอาสาสมัคร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียนด้วยการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ ยังสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ ผู้ปกครองจะช่วยงานในห้องสมุดและงานด้านต่างๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ในบางครั้งได้ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเป็นวิทยากร เป็นต้น

4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยผู้ปกครองได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และความหวังดี ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากที่โรงเรียน อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากนัก และมักจะเป็นไปในลักษณะของการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนตามสถานภาพและโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นและขอความร่วมมือเท่านั้น

5. ด้านการตัดสินใจ พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน การจัดที่ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก เป็นการทำโครงการร่วมกันเป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่เป็นทางการ สำหรับด้านการตัดสินใจที่เห็นได้ชัด คือ คณะกรรมการ สมาคมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา

6. ด้านการร่วมมือกับชุมชน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนแหล่งทรัพยากร เพราะแต่ละโรงเรียนต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่องเฉพาะด้าน การที่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนติดต่อขอความร่วมมือจึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็นและเป็นการขยายความร่วมมือให้กว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการร่วมพัฒนาเด็ก เช่น กิจกรรมการเยี่ยมโรงเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

1.การกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับครอบครัวในลักษณะต่างๆ โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นรูปแบบกิจกรรมและการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของตนมากขึ้น ดังนั้นเป็นเพียงการจัดประชุมประจำในระดับห้องเรียน และระดับชั้น การจัดประชุมผู้ปกครองเฉพาะกลุ่ม

2. การส่งข่าวสารข้อมูลถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการน้อยมาก ควรมีการสื่อสารกันมากขึ้น เพื่อบอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในด้านต่างๆที่มีลักษณะเฉพาะ หรือผ่านไลน์ส่วนตัว เพื่อความรวดเร็ว สะดวก เนื่องจากข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการเผยแพร่

3. การเยี่ยมบ้านโดยผู้แทนผู้ปกครอง และครูที่เด็กมีความสนิทสนมด้วย ในกรณีที่เด็กบางรายอาจมีความจำเป็นที่ครูต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และไม่สามารถนัดพบกันที่โรงเรียนได้ หรือทางผู้ปกครองไม่ว่างที่จะมาพบครูของเด็กในโรงเรียน

4. การจัดประชุม ฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน ครูและบุคลากรที่ไม่มีส่วนร่วม โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบ และมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์ดังนี้

1.เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี พบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรม

เลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rangsoi, W, (2564) และ ปรียา ภรณ์ธีระ วรากุล, สมใจ สืบเสาะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมของการส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านความรู้อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันโดยมีการให้ความร่วมมือกับโรงเรียประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง การกำกับดูแลการทำการบ้านและให้ความรู้เรื่องสภาแวดล้อมของท้องถิ่น สำหรับการมีส่วนร่วมด้านความประพฤติ พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมในด้านวินัยของนักเรียนในระดับมาก ได้แก่ ด้านการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้คุณค่าของสิ่งของและบำรุงรักษาของตนเองและฝึกให้นักเรียนเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาความมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาบุคลิกและพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณี ธรรมศิริจินดา (2558) และ อดิทักษ์ สุวิวัฒนชัย ,ญา ลิสาฐ์ ต้นสอน, ชนะศึก นิชานนท์ และ ศิโรจน์ ผลพันธิน, 2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบหลักคือหลักการที่อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอน วัตถุประสงค์รูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปัน สาระและกระบวนการ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาและการประเมินผล

1.1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครองนำเด็กไปร่วมงานเทศกาลสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นอยู่เสมอ เช่น งานวันเด็ก งานวันลอยกระทง ฯลฯ รองลงมาได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การเล่นกีฬา นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น มุมอ่านหนังสือ และพาเด็กไปเที่ยวเชิงทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเมื่อมีโอกาสซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล, ปัญญา เลิศไกร (2558) และ สินทัยไชยเสริฐ, สินงาม ประโคน, พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฺโฒ (2559) ที่กล่าวถึงบ้านว่าบ้านเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กในหลายๆ ด้าน สภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีความสำคัญต่อเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภัทร ม่วงแก้ว (2552) และ กนกพรรณ ทองคำ, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, วฤษสพรณัฐ รุจิโรจน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ผลการศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองโดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ใน

ระดับบ่อยและบทบาทที่ผู้ปกครองปฏิบัติบ่อยที่สุดคือทำกิจกรรมการอ่านกับลูกที่ห้องนอน และปฏิบัติบ่อยลงมาคือสอนให้เด็กจัดหนังสือให้เป็นระเบียบหลังการอ่าน และสอนให้เด็กรู้จักการดูแลรักษาหนังสือหลังการอ่านแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองนั้นให้ความใกล้ชิดกับเด็กและต้องการที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก จากสิ่งที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้ปกครองนั้นเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในการอ่านควบคู่ไปกับการส่งเสริมการอ่าน (ณัฐพงศ์ ดาราเพ็ญ, 2564)

1.1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านอาสาสมัคร พบว่า ผู้ปกครองช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน และบุคคลภายนอกที่รู้จัก ทราบและรับรู้ความเคลื่อนไหว รองลงมาได้แก่ อาสาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อโรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตระหนักว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถและความเหมาะสมในการช่วยเหลือดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนทุนทรัพย์แก่โรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนเป็นปัจจัยที่จำเป็นมากปัจจัยหนึ่ง ในการดำเนินการจัดการศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการใช้สอยและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการเลือก และจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้ อาหารกลางวัน การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน (ณิสุชา เหล่าชาติ, 2560) และ (Jamsai, R., Pimonbanyong, R., Bhongam, W, 2022)

1.1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองจัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสมให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล รองลงมาได้แก่ จัดการและดูแลด้านโภชนาการที่เหมาะสมและครบถ้วนให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล ให้ความเอาใจใส่สุขภาพของเด็กในด้านการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและการดูแลเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในความดูแล และให้ความดูแลเอาใจใส่เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องแต่งกายของเด็กให้มีความสะอาดอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับอณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ (2562) และ ชนิดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, ประยงค์ ชูรักษ์ (2563) ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาโดยมีความพยายามที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและได้เสนอกรอบหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ว่าผู้ปกครองต้องทำการจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Heaith) โภชนาการ (Nutition) เครื่องนุ่งห่ม (Clohting) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) ต่อเด็กทุกระดับอายุ สภาพบ้านที่สนับสนุนเด็กในฐานะนักเรียนทุกระดับชั้นข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจเด็กและครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง

รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรรศนะของครูและผู้ปกครอง พบว่า การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือคนใกล้ชิด คุณครู ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย

1.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการร่วมมือกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้การสนับสนุนชุมชนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสเสนอแนวทางกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นสถาบันพัฒนาเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน เป็นองค์กรและตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอีกด้วย โรงเรียนแต่ละโรงเรียนในชุมชนต่างมีจุดหมาย ความต้องการซึ่งสอดคล้องกับ Gerdmeesuk (2021) และ วรรณวิภา มรรยาวุฒิ (2565) และรูปแบบเฉพาะของตน ในแต่ละสังคม ศาสนา และอาชีพ ชุมชนนั้นมีหน้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเปรียบเสมือนกระจกเงาซึ่งสะท้อนใต้ภาพของชุมชนนั้นๆ หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนจะสะท้อนให้เห็นจุดหมายในการฝึกอบรมเด็กแต่ละคน ชุมชนอาจให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือสวัสดิการนักเรียนการ ให้บริการแนะแนวอาชีพ การให้บริการสุขาอนามัย ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนและชุมชนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ พัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Srisumaung, E., Phookung, K., Nuysud, M, 2022).

1.1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้ปกครองมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ติดตามข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชน และให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กของท่านให้โรงเรียนทราบ ปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาปฐมวัยมักจะเกิดจากความไม่เข้าใจของผู้ปกครองในเรื่องการเตรียมตัวก่อนไปโรงเรียน ซึ่งต้องเตรียมตัวเตรียมใจการให้เวลาลูกในการปรับตัว ไม่เร่งรัดการอ่าน เขียน เพราะจะเป็นการสร้างเจตคติที่ไม่ดีต่อตัวเด็ก โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้ (อัครเดช อินทรสถาพร, ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, เจริญ ศรีพันปี, 2565)

1.1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียนหรือชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ โอกาสในการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เข้าร่วมการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสในการกำหนดและเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยด้านการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียน คือการดำเนินงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียน ด้วยการดำเนินกิจกรรม เช่น ให้ผู้ปกครองตัดสินใจเป็นผู้ช่วยครู ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน ช่วยครูสอนนักเรียนบางกิจกรรม ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ได้รับเชิญให้เป็นคณะกรรมการของโรงเรียนด้านต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการ ช่วยติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยากร แนะนำแหล่งวิทยากรที่จะให้ความรู้แก่นักเรียนทราบ เขียนข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของสถานศึกษา พัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้ปกครองและผู้แทนผู้ปกครอง (เพ็ญนภา สมบันดาล, ไมตรี จันทรา, สุภาพ เต็มรัตน์, 2562; เอื้อมพร ยั่งยืน, 2563).

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี พบว่า

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง

การดำเนินการอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนดี พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องคอยสอดส่องไม่ให้เด็กประพฤติตนเสียหาย เข้าใจเด็ก เอาใจใส่ในเรื่องการเรียน เป็นกำลังใจให้บุตรหลานในเรื่องการเรียนช่วยชี้แนะเด็ก ให้ดำเนินการชีวิตอย่างถูกต้อง จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสม มีที่ให้ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก นอกจากนี้ก็ไม่ปล่อยปละละเลยในพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุตรหลาน ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กอย่างพอเพียง (สุกัญญา ปัญญานนท์, 2564; อรทัย เฉลิม ถาวรสุขร, 2563)

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร

ควรมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเด็กให้โรงเรียนทราบ โดยเปิดช่องการติดต่อหลากหลายช่องทาง เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.3 ด้านอาสาสมัคร

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียนด้วยการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ ยังสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ ผู้ปกครองจะช่วยงานในห้องสมุดและงานด้านต่างๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ในบางครั้งได้ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเป็นวิทยากร เป็นต้น (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.4 การเรียนรู้ที่บ้าน

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยผู้ปกครองได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และความหวังดี ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากที่โรงเรียน อย่างไรก็ตามผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากนัก และมักจะเป็นไปในลักษณะของการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนตามสถานภาพและโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นและขอความร่วมมือเท่านั้น (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.5 ด้านการตัดสินใจ

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน การจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก เป็นการทำโครงการร่วมกันเป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่เป็นทางการ สำหรับด้านการตัดสินใจที่เห็นได้ชัด คือ คณะกรรมการสมาคมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.6 ด้านการร่วมมือกับชุมชน

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนแหล่งทรัพยากร เพราะแต่ละโรงเรียนต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่องเฉพาะด้าน การที่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนติดต่อขอความร่วมมือจึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็นและเป็นการขยายความร่วมมือให้กว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการร่วมพัฒนาเด็ก เช่น กิจกรรมการเยี่ยมโรงเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการต่างๆ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร

ดำเนินการศึกษาและพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านอื่นๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการมากขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับครอบครัวในลักษณะต่างๆ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นรูปแบบกิจกรรมและการกำหนดกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของตนมากขึ้น โรงเรียนควรจัดประชุมในระดับห้องเรียนและระดับชั้น การจัดประชุมผู้ปกครองเฉพาะกลุ่ม เช่น เฉพาะกลุ่มที่เด็กเป็นเพื่อนสนิทสนมกันอยู่แล้ว เพื่อให้ผู้ปกครองได้รู้จักพ่อแม่ของเพื่อนที่ลูกของตนสนิทสนมด้วย การจัดการประชุมกลุ่มผู้ปกครองที่ประสบปัญหาในการเรียนของลูกหรือเรื่องอื่นๆที่มีความหลากหลาย หรือเป็นความสนใจเฉพาะเรื่อง หรือการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์และคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดในสถานที่ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ที่สำคัญ คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือการเตรียมความพร้อมเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน หรือประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ดวงใจ ศิริขวัญ. (2561) *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา

นิภาภัทร ม่วงแก้ว. (2552). *บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เอกชนเขตคลองสานกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร

กนกพรรณ ทองคำ, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, วฤษสพรณัฐ รุจิโรจน์. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนทีปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ ฯ จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7(3),* 872-887

เจษฎา ภักดี, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และปาริชาติ สุภิมารส. (2564). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนบ้านเก่าขามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(11),* 329-341.

ชนิดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, ประยงค์ ชูรักษ์. (2563). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกระบี่. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University, 17(77),* 62-71

เพ็ญนภา สมบันดาล, ไมตรี จันทรา, สุภาพ เต็มรัตน์. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช. *Journal of MCU Nakhondhat, 6(3),* 1415-1431.

สุพรรณี จันทร์ งาม, ภูมิ พิพัฒน์ รักพรมงคล. (2565). แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก. *วารสารครุศาสตร์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 5(9),* 90-103.

ประทุม พรน้อยทู, กุลชลี จงเจริญ. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน มิตรมวลชนเชียงใหม่อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบัณฑิตวิจัย, 9(2),* 131-149

ศุภวรรณ ศุภษร, นเรศ ขันธะรี. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 22(1),* 73-80

Rangsoi, W. (2021). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดลาน บุญสำนักงานเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร. *Journal of MCU Nakhondhat, 8(1),* 278-292.

ปรียา ภรณ์ธีระวรากุล, สมใจ สืบเสาะ. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1),* 142-156.

สุพรรณี ธรรมศิริจินดา. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง(อุดมพิทยากร) ตำบลบางปลาสร้อยอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการบัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต, 10(1),* 111-120.

ลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์, วีรวรรณ จงจิตรศิริจิรกาล, ปัญญา เลิศไกร. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลำนาวอำเภอบางขันจังหวัด นครศรีธรรมราช. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University,* 7(2), 90-99.

สินทัย ไชยเสริฐ, สินงาม ประโคน, พระมหาญาณวัฒน์ฐิตวฑฒโน. (2559). แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่๖สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU, 6(2),* 15-27.

ณัฐพงศ์ ดาราเพ็ญ. (2564). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัย นักเรียนโรงเรียนเมืองศรีเทพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40. *Education journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, 4(1),* 34-50.

ณิสุชา เหล่าชาติ. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 ไชยปราการอำเภอไชยปราการจังหวัดเชียงใหม่. *ปัญญา, 24(2),* 13-21.

Jamsai, R., Pimonbanyong, R., Bhongam, W. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดพืชนิมิต (คำสวัสดิ์ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1. *Journal of Modern Learning Development, 7(3),* 23-39.

สุกัญญา ปัญญานนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน บ้านผึ้ง(มธุลีห์ประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *Education journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, 4(3),* 81-93.

วรรณวิภา มรรยาวุฒิ. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมวงดุริยางค์ของโรงเรียนอนุบาล บุณยรักษ์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(3),* 111-122.

สำเนียง ชูชีพ, ถนัดนัยต์ ทอง. (2565). บทบาทการบริหารแบบส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนนอำเภอ ป่าโมกจังหวัดอ่างทอง. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(1),* 126-137

อรทัย เฉลิมถาวรสุขร. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University, 17(76),* 140-150.

อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดพัทลุง. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University, 16(75),* 178-186.

อดิทักษ์ สุวิวัฒน ชัยญา ลิสาฐ์ ต้นสอน ชนะศึก นิชานนท์ และ ศิโรจน์ ผลพันธิน. (2564). การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองครูและศิษย์เก่าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาใน เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 16(1),* 177-190.

เอื้อมพร ยั่งยืน. (2563). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อ ตนเองในการทำการบ้านของเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านช่างเคิ่ง. *คุรุสภาวิทยาจารย์, 1(1),* 19-29.

อัครเดช อินทร สถาพร, ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, เจริญ ศรีพันปี. (2565). การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความ รับผิดชอบโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลอัจฉราอ. สูงเนิน จ.นครราชสีมา. *ศึกษาศาสตร์ มมร, 10(1),* 256-274.

Gerdmeesuk, P. (2021). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุรณาวาสเขตทวีวัฒนากรุงเทพมหานคร. *Journal of Buddhistic Sociology, 6(1),* 119-132.